

FJÖLVAR

Myndlist

Bragi Ásgeirsson

Í litla snotra sýningarsalnum við Skólavörðustíg er hlotið hefur nafnið Galleri Grjót getur að líta nokkur verk Magnúsar Tómassonar myndlistarmanns og stendur sýningin til 1. maí. Myndverk sín nefnir listamaðurinn „Fjölva“, sem er samheiti á þrívíddarmyndum, er hann vinnur að mestu í karton og pappa. Magnús hefur sókk sérið niður í þessa myndgerð síðustu árin og tók hún við af myndljóða-tímabili hans (Visual Poetry) og er að mörgu leyti beint framhald þar á.

Myndgerð þessi hefur vakið mikla athygli listunnenda og hefur sitt sýnst hverjum, sumir hafa hafið hana til skýjanna en aðrir nefnt léttvægt föndur. Vafalítið má til sanns vegar

færa, að báðir hóparnir hafi sitt-hvað til síns máls. Fyrir hið fyrsta þá eru margar myndirnar bráðvel gerðar og af ríkrí listrænni kennd en svo er tæknin einnig þannig í útfærslu allri að ósjaldan minnir hún sterklega á föndur. Þær fjórar myndir á sýningunni á Kjarvalsstöðum, „Borealis“, sem nú er nýafstaðin, er báru nafnið „Untitled“ voru t.d. að mínum dómi í sérflokk myndverka hans um sterka listræna útfærslu. Á sama hátt ber mynd nr. 8 á sýningunni í Galleri Grjót af flestum öðrum sem gull af eiri. Á sýningunni eru og myndir er hafa meiri svip af föndri en fram hefur komið áður í þessari myndgerð hjá Magnúsi. Vaknar þá sú spurning, hvort listamaðurinn hafi þurraði myndefnið eða hvort hann sé að marka sér nýjar leiðir. Því er erfitt að svara, en víst er að þessi ágæti listamaður hefur oft mætt sterkari til leiks en í þetta skipti.

Sýning MHÍ á Kjarvalsstöðum

Myndlist

Bragi Ásgeirsson.

Myndlista- og handíðaskóli Íslands hefur tekið upp þá nýbreytni að efna til sýningar á vinnu nemenda á lokaári, þeirra er útskrifast úr sérdeildum. Á undanfönum árum hefur skólinn verið í örur vexti og sprengt af sér allt húsnæði þannig að almenn nemendasýning er orðið að viðamiklu fyrirtæki og illviðráðanlegu. Þetta þótti því eðlileg lausn og hagkvæm að þessu sinni auk þess sem hún ætti að vera ágæt kynning á starfsemi skólans og þeim árangri er nemendur ná í vinnu sinni á fjórum árum.

Skólinn er orðinn að það viðamiklu bákn að jafnvel kennarar fylgjast orðið ekki með öllu sem skeður innan hans og þannig sjá þeir fjölmargt á sýningunni í fyrsta skipti. Svo kemur einnig annað til og það er, að starfsemi skólans fer ekki öll fram undir sama þaki enda skólinn í leigu-

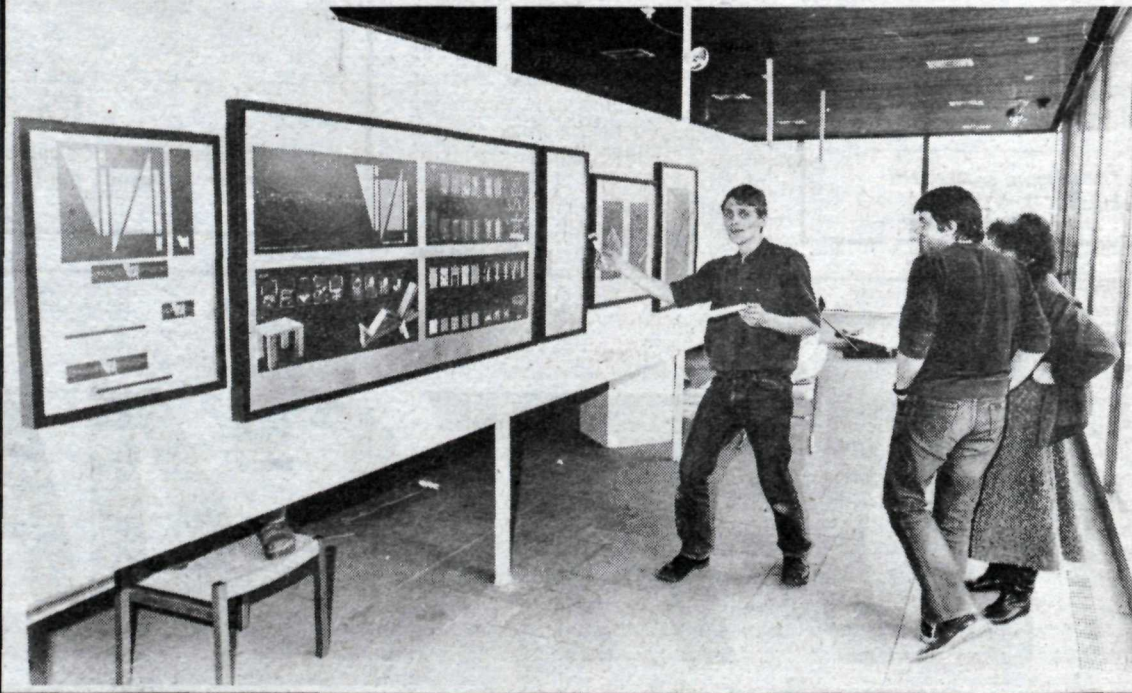
húsnæði og óhentugu fyrir margar sakir. Á tímum, þegar gerviparfir eru ræktaðar af ofurkappi, hefur vægi listaskóla aukist til allra muna, aðsókn að þannig að aðeins brot þeirra er sækja um inngöngu kemst að. Hér er það skemmtilegt til afspurnar að hið svonefnda forskólakerfi er MHÍ tók upp fyrir meira en tveim áratugum hefur rutt sér rúms erlendis m.a. við Listaháskólann í Kaupmannahöfn. En um leið er það afleitt til afspurnar að á sama tíma er stefnt að því að leggja forskólánámið niður hér í framtíðinni sem þó er öldungis óraunhæft enda er það sniðið fyrir sérparfir okkar Íslendinga. Það er mikilvægt að skólakerfið skilji sérstöðu þessarar stofnunar og að það sem hann hefur byggt upp af miklum dugnaði í gegnum árin, og hefur algjöra sérstöðu héraðs, má alls ekki rífa niður fyrir einhverjar tímabundnar kenningar misviturra fræðinga. Það hlýtur að vera nýtur tilgangur í því að þroska skapandi kenndir og tilfinningar ungs fólks, kenna því að uppgötva og

upplifa umhverfi sitt á lífrænan hátt.

Sýningin á Kjarvalsstöðum sýnir ótvírætt að ungt fólk sækir fast og einarðlega fram í list-sköpun á landi hér og staðfestir að ný kynslóð listamanna og listhönnuða er óðum að taka við af hinum eldri. Þá sýnir hún einnig að sjálfstæði hefur aukist þrátt fyrir að hið unga fólk sé opið fyrir áhrifum eins og vera ber. Framtíðin er í ekta og handföstum hlutum og í þeim eru ekki einungis falin hrein menningarleg verðmæti heldur og einnig burðarstöðir sérhvers sjálfstæðs þjóðfélags.

Tveir velþekktir erlendir listamenn heidra sýninguna með þátttöku sinni, japanski grafíklistamaðurinn Kunito Nagaoka og skrautskrifarinn enski Arthur Baker. Þess má geta að Nagaoka var með námskeið í sérstakri tækni í málgráfi er hann hefur fullkomnað, en hann er kennari við Listaháskólann í Berlín. Mikil þrýði er að myndum þeirra á sýningunni.

Almenningur athugi að sýningunni lýkur á sunnudag.

Borealis

Myndlist

Bragi Ásgeirsson

Sýningin nefnist Borealis (latína og þýðir norðlægur) og hefur undanfarna mánuði gert víðreist um Norðurlönd. Hún er til komin að frumkvæði Norrænu listamastöðvarinnar í Suomenlinna, Sveaborg, fyrir utan Helsingfors. Starfsmaður stofnunarinnar, Tage Martin Hörling, tók að sér að taka sýninguna saman og valdi þátttakendur samkvæmt ábendingum sambandsdeilda í hverju landi fyrir sig, að mér skilst.

Hörling segir í stuttri greinargerð í veglegri sýningarskrá, að hann hafi valið að ganga út frá figúratívri línu og segir, að í fyrstu könnun virtist sýningin vera samkvæmari stefnuskránni en seinna varð, — hann segir enn fremur, að nokkrir listamanna hafi breytt um myndmál í millitíðinni. Hér virðist því miður, að því er ég best veit, um rangan framslátt að ræða, sem getur þó byggst á vanþekkingu einvaldsins, því að óhlutlægt myndmál hefur um langt skeið verið flestum þeim tamt, er hann vísar hér til.

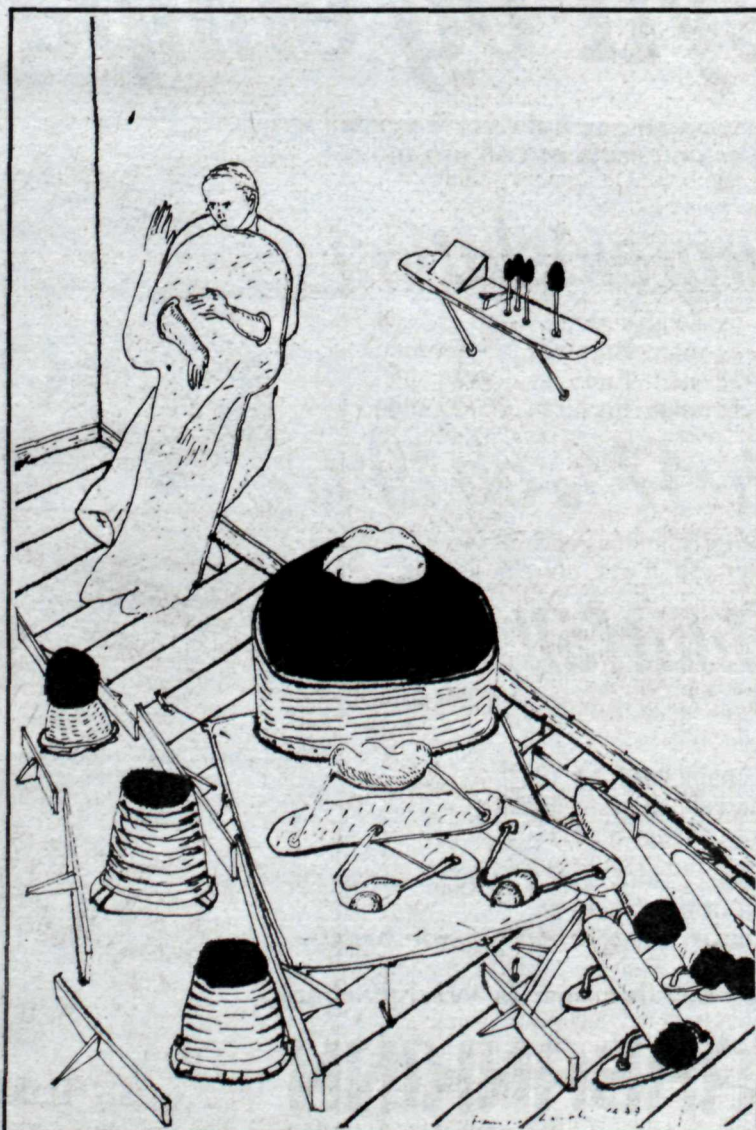
Ágrip yfir list hinna sextán myndlistarmanna ásamt al-

mennum hugleiðingum um list og mennt á Norðurlöndum hefur tekið saman listrýnirinn Sune Nordgren, meðlimur AICA. Ferst honum það ágætlega úr hendi, þótt mér og fleirum sé spurn, hver tilgangurinn sé með því að blanda þjóðháttfræðingnum Olaus Magnus og sögu hans um norrænar þjóðir, er út var gefin árið 1555, saman við þessa sýningu. Skemmtileg lesning, sem hefði átt skilið að fylgja miklu viðameiri norrænni sýningu úr hlaði.

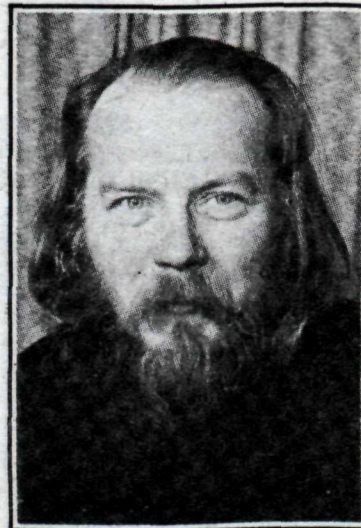
Í sýningarskrá sakna ég einarðlegrar skilgreiningar á samsetningu sýningarinnar og forsendum hennar, enda líkist formáli Hörlings vandræðalegri, snubbóttri, afsökunarbeiðni. Þá fann ég engar upplýsingar þess efnis, af hverju Hörling var gerður að einvaldi né hver þessi maður er.

Að þessum agnám slepptum er sýningarskráin hin vandaðasta og mjög eigulegur gripur.

— Þrátt fyrir mótuð stefnumörk í upphafi eiga sýnendurnir fátt sameiginlegt, en þó má greina að sumir hafi orðið fyrir áhrifum af nýja málverkinu og meðtekið þau áhrif á mismunandi hátt. Mest kom það á óvart, sé tekið mið af uppsetningunni að Kjarvalsstöðum, að aldurs-

Franco Leidi „Stóri munnurinn“ (1977).

Osmo Valtonen „Krotað í sand“.

forsetar sýningarinnar eiga ótvírætt einna sterkasta og ferskasta framlagið. Á ég hér við þau Ásgerði Búadóttur og Færeyinginn Ingálf av Reyni, en myndir þeirra falla hvergi þrátt fyrir endurteknar heimsóknir. Sýningin virkar að öðru leyti ferskust og forvitnilegust við fyrstu kynni, en við nánari skoðun ris hún ekki upp yfir almennar sýningar af svipuðu tagi, en svo er almenn skoðun gagnrýnenda, þar sem sýningin hefur verið á ferð. Það er nefnilega svo margt á þessari sýningu sem sést hefur áður og í svipuðu formi á sam-sýningum á Norðurlöndum.

Sýning sem þessi á fyrst og fremst að hafa nægilegt vaxt-